

Затверджую:
Директор НТ НМетАУ
_____ В.М.Рубанов

ПАМ'ЯТКА

з охорони праці та безпеки життєдіяльності при виявленні підозрілого предмету, захопленню у заручники, отримання інформації про погрозу вчинення терористичного акту

1. ВИЯВЛЕННЯ ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТУ, ЩО МОЖЕ БУТИ ВИБУХОВИМ ПРИСТРОЄМ

УВАГА!!!! Сьогодні терористичні акти здійснюються з використанням вибухових пристроїв і предметів, часто замаскованих під авторучки, мобільні телефони, гаманці, міні-магнітофони, дитячі іграшки, поміщених у звичайні портфелі, сумки, банки, пакунки і залишених у багатолюдних місцях. Поводження з вибухонебезпечними предметами вимагає граничної уваги і обережності

Характерні ознаки, які вказують на можливу наявність вибухових пристроїв у підозрілому предметі.

- Підозрілі обставини появи предметів - сумок, пакетів, коробок, металевих і скляних ємностей тощо, залишених без догляду власниками в даному місці і в даний час.
- Підозрілі обставини появи щойно поштукатурених або свіжопофарбованих місць на стінах, свіжоскопаної ділянки землі або купи сміття на шляху проходження;
- Наявність у предметів характерного вигляду штатних боєприпасів, учбово-імітаційних, сигнальних, освітлювальних, піротехнічних виробів;
- Наявність очевидних деталей, які приводять вибухові пристрої (ВП) в дію (елементи живлення, тумблери, кнопки, таймери, проводи тощо);
- Прослуховування роботи годинникового механізму з підозрілого предмета;
- Наявність у предмета запаху бензину, газу, розчинника, а також інших хімічних речовин;
- Наявність електроприводів (антен, мобільних телефонів), світловоду, який мигтить або безупинно горить;
- Наявність диму, який виходить із предмета;
- Збільшена маса предмета (наприклад - коробка із під цукерок, банка із під кави, книга, записник тощо);
- Наявність у дверях (вікнах) будь-яких сторонніх предметів, закріплених до них шнуром, проводом або скотчем.

Якщо виявлений предмет, на Вашу думку, не повинен перебувати в цьому місці і видався Вам підозрілим, не залишайте його без уваги.

Батьки! Ви відповідаєте за життя й здоров'я ваших дітей. Поясніть дітям, що будь-який предмет знайдений на вулиці або у під'їзді, може становити небезпеку для їх життя та здоров'я.

Якщо Ви виявили невідомий предмет, який викликає Вашу підозру, в установі, негайно повідомте про знахідку адміністрації та охороні.

Ваша поведінка при виявленні підозрілого предмету:

- не чіпайте, не пересувайте, не розкривайте виявлений предмет;
- зафіксуйте час виявлення предмету;
- намагайтесь зробити все можливе, щоб люди відійшли якнайдалі від знахідки;
- обов'язково дочекайтесь прибуття оперативно-слідчої групи МВС України (ви є важливим свідком).

Не вживайте самостійно ніяких дій зі знахідками або підозрілими предметами, які можуть виявитися вибуховими пристроями - це може призвести до їхнього вибуху, численних жертв і руйнувань.

Якщо раптом почалася активізація сил безпеки й правоохоронних органів, не проявляйте цікавості, ідіть у інший бік, але не бігцем, щоб Вас не прийняли за супротивника.

У разі вибуху або стрілянини негайно падайте на землю, краще під прикриття (бордюр, торговельний намет, машину тощо). Для більшої безпеки накрийте голову руками.

Випадково довідавшись про теракт, що готується, негайно повідомте про це в правоохоронні органи.

Якщо Вам стало відомо про підготовку чи вчинення злочину, негайно повідомте про це в органи Служби безпеки чи МВС України.

2. ПРИ ОТРИМАННІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕВАКУАЦІЮ

Повідомлення щодо евакуації може надійти не тільки у випадку виявлення вибухового пристрою й ліквідації наслідків терористичного акту, але й при пожежі, стихійному лихі тощо.

Отримавши повідомлення від представників влади або правоохоронних органів про початок евакуації, дотримуйтесь спокою й чітко виконуйте їхні команди.

Якщо ви перебуваєте у квартирі, виконайте наступні дії:

- візьміть особисті документи, гроші, цінності;
- відключіть електроенергію, воду й газ;
- надайте допомогу в евакуації літнім і важко хворим людям;
- обов'язково закрийте вхідні двері на замок - це захистить квартиру від можливого проникнення мародерів.

Не панікуйте, уникайте істерики й поспіху. Приміщення залишайте організовано. Повертайтеся до покинутого приміщення лише після дозволу відповідальних осіб. Запам'ятайте, що від злагодженості й чіткості ваших дій буде залежати життя й здоров'я багатьох людей.

3. ЗАХОПЛЕННЯ У ЗАРУЧНИКИ

Якщо ви стали заручником, дотримуйтесь наступних правил поведінки:

- несподіваний рух або шум з Вашої сторони можуть спричинити жорстку відсіч з боку терористів. Не чиніть дії, які можуть спровокувати терористів до застосування зброї й призвести до людських жертв;
- будьте готові до застосування терористами пов'язок на очі, кляпів, наручників чи мотузок;
- не реагуйте на жорстокість, образи й приниження, не дивіться правопорушникам в очі (для нервової людини це сигнал до агресії), не поводьтеся зухвало;
- не виказуйте непотрібного героїзму, намагаючись роззброїти терориста або прорватися до виходу;
- якщо вас змушують вийти із приміщення, говорячи, що ви взяті у заручники, не пручайтесь;
- якщо з Вами перебувають діти, знайдіть для них безпечне місце, намагайтеся закрити їх від випадкових куль, по можливості перебувайте поруч із ними;
- при необхідності виконуйте вимоги терористів, не суперечте їм, не ризикуйте життям оточуючих і своїм власним, намагайтеся не допускати істерики й паніки;
- у випадку коли необхідна медична допомога, говоріть спокійно й коротко, не нервуючи правопорушників, не вживайте ліків, поки не отримаєте дозволу.

4. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ: ВАША МЕТА - ЗАЛИШИТИСЯ ЖИВИМИ

Якщо Вас захопили у заручники, пам'ятайте, що саме Ваша поведінка може вплинути на ставлення до Вас.

Зберігайте спокій і самоконтроль. З'ясуйте, що відбувається.

За наявності засобу зв'язку (мобільний, або інший телефон, доступ до мережі Internet) негайно зв'яжіться з правоохоронними органами (рідними) і повідомте своє місцезнаходження.

Якщо Вас замкнули в приміщенні, спробуйте привернути чийсь увагу. Для цього розбийте шибку та покличете на допомогу, при наявності сірників підпаліть папір і піднесіть ближче до пожежного датчика.

Під час фізичного контакту з терористами не пручайтесь. Це може спричинити ще більшу жорстокість.

Будьте готові до "спартанських" умов життя:

- неадекватній їжі та умовам проживання;
- неадекватних санітарно-гігієнічних умов.

Будьте насторожі. Зосередьте Вашу увагу на звуках, рухах тощо.

Будьте уважні, намагайтеся запам'ятати прикмети правопорушників, їх риси, одяг, імена, клички, можливі шрами й татування, особливості мовлення й манери поведінки, тематику розмов тощо.

Обов'язково ведіть відлік часу, роблячи позначки за допомогою сірників, камінчиків чи рисок на стіні.

Займіться розумовими вправами. Не давайте ослабнути своїй свідомості. Розробіть програму можливих вправ (як розумових, так і фізичних). Постійно тренуйте пам'ять: згадуйте історичні дати, прізвища знайомих людей, номери телефонів тощо. Якщо маєте можливість займайтеся фізичними вправами.

При наявності проблем зі здоров'ям, переконаєтеся, що Ви маєте необхідні ліки, повідомте охоронців щодо проблем зі здоров'ям, при необхідності просіть про надання медичної допомоги.

Будьте готові пояснити наявність у Вас яких-небудь документів, номерів телефонів тощо.

Запитаєте в правопорушників, які вас утримують, чи можна читати, писати, користуватися засобами особистої гігієни тощо.

Якщо Вам дали можливість поговорити з родичами по телефону, тримайте себе в руках, не плачте, не кричіть, говоріть коротко й по суті. Спробуйте встановити контакт із терористами. Поясніть їм, що Ви теж людина. Покажіть їм фотографії членів Вашої родини. Не намагайтеся обдурити їх.

Якщо терористи на контакт не йдуть, розмовляйте мов би самі із собою, читайте напівголосно вірші або співайте.

Одержавши повідомлення про ваше захоплення у заручники, спецслужби вже почали діяти та здійснять все необхідне для вашого звільнення.

Під час проведення спецслужбами операції із вашого звільнення неухильно дотримуйтесь наступних вимог:

- лежіть обличчям до підлоги, голову закрийте руками і не рухайтесь;
  - у жодному разі не біжіть назустріч співробітникам правоохоронних органів або від них, тому що вони можуть прийняти вас за злочинця;
  - якщо є можливість, тримайтеся подалі від дверей і вікон.
- Ніколи не втрачайте надію на звільнення. Пам'ятайте, чим більше часу пройде, тим більше у Вас шансів на порятунок.

5. ДІЇ У РАЗІ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОГРОЗУ ВЧИНЕННЯ ТЕРОРЕСТИЧНОГО АКТУ

При отриманні інформації по телефону:

- не класти передчасно слухавку.
- з'ясувати вимоги аноніма та інформацію про характер погрози.
- уважно вислухати і по можливості записати вимоги.
- спробувати під час розмови визначити стать, вік, особливості мови особи.
- запропонувати повторити вимоги, поставити уточнювальні запитання про характер погрози, місце й час її реалізації, мотивувати аноніма надати якнайбільше інформації про вчинення терористичного акту.
- установити мотиви дій аноніма, поставити запитання про цілі, які переслідує анонім, запропонувати інші шляхи вирішення його вимог.
- обов'язково звернути увагу на фонові звуки (шум вулиці, машин, які проїжджають, музику, звуки - це допоможе в подальшому визначити місце, звідки було здійснено дзвінок).
- закінчуючи розмову, повторити основні моменти бесіди з ним.
- після розмови негайно повідомити про погрозу в правоохоронні органи.
- не розширювати коло осіб, які знають про погрозу.

При отриманні інформації поштою, рекомендується:

- поводитися максимально обережно з посланням.
- обов'язково зберігати послання з усіма матеріалами (лист із текстом, будь-які вкладення, конверт і обгортку тощо).
- не зшивати, не склеювати, не робити написи, не підкреслювати або обводити окремі місця.
- повідомити про погрозу в правоохоронні органи та передати їм анонімні матеріали.
- не розширювати коло осіб, які знають про погрозу й передачу матеріалів у правоохоронні органи.

ТЕЛЕФОНИ: пожежна 101, міліція 102, швидка 103.